

## انواع دولومیت و اهمیت مخزنی آن در سازند آسماری بر اساس مطالعات پتروگرافی و ژئوشیمیایی در میدان نفتی منصور آباد، شمال شرق بهبهان، ایران.

\*مصطفی بهزادی نژاد، دانشجوی کارشناسی ارشد رسوب شناسی و سنگ شناسی رسوی، دانشگاه اصفهان،  
اصفهان، ایران، [Mostafabehzadi@ymail.com](mailto:Mostafabehzadi@ymail.com)

ناصر ارزانی، گروه زمین شناسی، دانشگاه پیام نور، اصفهان، ایران، [Arzan2@yahoo.com](mailto:Arzan2@yahoo.com)

حسین وزیری مقدم، گروه زمین شناسی، دانشگاه اصفهان، اصفهان، ایران، [Hvaziri@sci.ui.ac.ir](mailto:Hvaziri@sci.ui.ac.ir)

علی رحمانی، شرکت ملی مناطق نفتخیز جنوب، معاونت زمین شناسی، اهواز، [Rahmani\\_a74@yahoo.com](mailto:Rahmani_a74@yahoo.com)

### چکیده

سازند آسماری یک توالی ضخیم کربناته با سن الیگو میوسن یکی از مهم‌ترین سنگ‌های مخزنی حوضه زاگرس می‌باشد بطوریکه حدود ۷۵ درصد نفت در جای کشف شده در جنوب باختری ایران در مخازن آسماری انباشته شده است. مطالعه پتروگرافی و ژئوشیمیایی حدود ۲۰۰ مقطع نازک از مغذه‌های حفاری شده در چاه‌های شماره ۴ و ۸ میدان منصور آباد نشان می‌دهد که فرآیند دولومیتی شدن به طور عمده این سازند را تحت تاثیر قرار داده به طوری که چهار نوع دولومیت در این سازند قابل شناسایی است که عبارت‌اند از ۱- دولومیکرایت ۲- دولو میکرو اسپارایت ۳- دولواسپارایت ۴- دولومیت به صورت سیمان پر کننده حفرات. فرآیند دولومیتی شدن باعث تغییر در میزان تخلخل میشود. از آنجایی که دولومیت تخلخل و نفوذپذیری خود را در حین تدفین بهتر از سنگ‌های آهکی حفظ میکند از این‌رو نقش موثری را در افزایش کیفیت مخزنی ایفا کرده است. واژه‌های کلیدی: سازند آسماری، میدان نفتی منصور آباد، پتروگرافی، ژئوشیمی، دولومیتی شدن.

### مقدمه

میدان نفتی منصور آباد با وسعتی حدود ۲۹ کیلومتر طول و ۵ کیلومتر عرض در ۱۰ کیلومتری شمال شرق بهبهان واقع گردیده است. میدان نفتی منصور آباد همانند دیگر میدان‌های حوضه زاگرس روند شمال غربی- جنوب شرقی دارد. تا کنون حدود ۱۰ حلقه چاه در این میدان حفاری گردیده است که هر ۱۰ حلقه چاه آن وارد مخزن آسماری شده است. به منظور انجام مطالعات پتروگرافی و ژئوشیمی دولومیتها در این میدان، چاه شماره ۴ با موقعیت جغرافیایی  $32^{\circ} 43' 8,44''$  شرقی و  $9^{\circ} 33' 8,44''$  شمالی در یال شمالی تاقدیس و چاه شماره ۸ با موقعیت جغرافیایی  $9,02^{\circ} 52' 43''$  شرقی و  $9^{\circ} 20,28''$  شمالی در یال جنوبی این تاقدیس انتخاب گردیده است. ضخامت سازند آسماری در چاه شماره ۴، ۶۰۰ متر و چاه شماره ۸، ۶۰۸ می‌باشد. آهک سازند آسماری در این میدان دچار پدیده دولومیتی شده که نتیجه این فرآیند تشکیل انواع دولومیت‌هایی بوده که در بالا به آن اشاره شده است. از این رو به پتروگرافی و ژئوشیمی انواع دولومیت در این میدان پرداخته می‌شود.

### روش‌های مطالعه